

PODSUMOWANIE

PROJEKTU DOKUMENTU

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Pięńżno na lata 2009-2032”

sporządzonego zgodnie z procedurą wynikającą z ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.), zgodnie z art. 47 oraz 49 w/w ustawy.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.), w szczególności art. 55, który określa zakres Podsumowania:

Art.55, ust.3:

1. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z przyjętymi przez Radę Ministrów - „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” oraz „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, opracowany dla gminy Pięńżno Program, zakłada usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy do 2032 roku, a przez to minimalizację negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu oraz likwidację szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Niniejszy Program zawiera:

- ✓ opis przedmiotu, celu i zakresu opracowania,
- ✓ wyszczególnienie aktów prawnych ze szczególnym uwzględnieniem krajowych programów dotyczących azbestu, przyjętych przez Radę Ministrów,
- ✓ opis zadań jednostek samorządu terytorialnego, właścicieli i zarządców nieruchomości oraz użytkowników nieruchomości i pracowników firm świadczących usługi w zakresie demontażu, transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest,
- ✓ dokładną charakterystykę azbestu dotyczącą jego klasyfikacji, zastosowania oraz szkodliwości,
- ✓ diagnozę stanu dla gminy Pięńżno przeprowadzoną na podstawie inwentaryzacji, z uwzględnieniem oraz opisaniem ilości i rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest na terenie gminy, jak również przewidywania dotyczące ilości powstających odpadów zawierających azbest w latach 2009-2032,
- ✓ opis możliwych form finansowania zadań zawartych w Programie,
- ✓ szczegółowy opis właściwego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest,
- ✓ wykaz składowisk przyjmujących odpady zawierające azbest oraz informacje na temat firm zajmujących się kompleksowym usuwaniem azbestu, działających na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, posiadających odpowiednie pozwolenia wymagane aktami prawnymi,
- ✓ harmonogram oraz system monitoringu i oceny realizowanych celów zawartych w Programie.

Opracowany „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Pieniężno na lata 2009-2032” skierowany jest do wszystkich właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na terenie gminy, na terenie których występują wyroby zawierające azbest.

Przewiduje się stopniowy wzrost zainteresowania problemem bezpiecznego usuwania azbestu wśród mieszkańców gminy, dzięki prowadzeniu działań edukacyjnych oraz udzielanemu wsparciu finansowemu.

Zgodnie z założeniami przedstawionymi w Programie, proces usuwania wyrobów zawierających azbest powinien być zakończony do 2032 roku.

W opracowanym Programie wyznaczono cele – ilości odpadów zawierających azbest, jakie mają być osiągnięte w danym przedziale czasowym, tj.:

1. Perspektywa krótkoterminowa (lata 2009 – 2012) - **229,66Mg** (28%);
2. Perspektywa średnioterminowa (lata 2013 – 2022) - **287,07Mg** (35%);
3. Perspektywa długoterminowa (lata 2023 – 2032) - **303,48Mg** (37%).

Taki podział zapewnia zgodność z programem krajowym i ułatwi ocenę realizacji Programu w kontekście porównań z programem krajowym.

Opracowany Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Pieniężno na lata 2009-2032 jest zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju, zakładającą jakość życia na poziomie na jaki pozwala obecny rozwój cywilizacyjny, w taki sposób aby nie ograniczać szans przyszłych pokoleń.

W świetle obowiązujących przepisów prawa, wytwarzanie oraz obrót materiałami zawierającymi azbest został zakazany, natomiast obecnie używane wyroby zawierające azbest, po zakończeniu okresu swej eksploatacji powinny zostać usunięte w taki sposób, aby nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia ludzi oraz dla środowiska. Działania te zostały podjęte na podstawie przeprowadzonych obserwacji oraz badań dotyczących szkodliwości wyrobów zawierających azbest. Usunięcie wyrobów zawierających azbest umożliwi ich zastąpienie materiałami bezpiecznymi dla zdrowia oraz ograniczy zachorowalność wśród obecnych i przyszłych pokoleń.

Realizacja Programu będzie za sobą niosła następujące korzyści dla środowiska:

- oczyszczanie z azbestu gminy, a tym samym udział w oczyszczaniu z azbestu terytorium kraju,
- poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców i obniżenie śmiertelności spowodowanej szkodliwym działaniem azbestu,
- poprawa wyglądu estetycznego środowiska naturalnego,
- ograniczenie powstawania dzikich składowisk odpadów,
- ograniczenie dewastacji i degradacji gleb, zanieczyszczeń do wód, ograniczenie dewastacji siedlisk,
- wdrożenie systemu monitoringu realizacji planu wpłynie korzystnie na stan środowiska poprzez umożliwienie lepszej kontroli źródeł powstawania odpadów i dróg ich przepływu, dostarczy informacji o brakach systemu oraz umożliwi oszacowanie pośrednich skutków środowiskowych dla decyzji gospodarczych i planistycznych,
- gmina zakłada powierzenie zadań z zakresu usuwania i unieszkodliwiania odpadów wyspecjalizowanym firmom, gwarantującym odpowiedni poziom bezpieczeństwa ekologicznego – wyeliminuje to przedostawanie się pyłów azbestowych do powietrza przy demontażu,
- zbiórka odpadów odbywać się będzie z zastosowaniem specjalistycznych zabezpieczeń, bez możliwości ich przemieszczania się – zapewnienie prawidłowego postępowania wyeliminuje możliwość ich dostawania się do poszczególnych komponentów środowiska.

Pozytywne oddziaływanie Programu na środowisko będzie skutkowało przede wszystkim poprawą stanu zdrowotnego mieszkańców gminy oraz korzystnie wpłynie na wygląd krajobrazu. Realizacja Programu będzie miała pozytywne oddziaływanie na jakość powietrza, gleby i wody. Kontrola i nadzór realizacji Programu wpłynie pozytywnie i ograniczy ilość dzikich składowisk odpadów zawierających azbest. Zbiórką i demontażem będą zajmować się specjalistyczne firmy, które w sposób profesjonalny zdemontują, zabezpieczą i prześlą do składowania pozyskane odpady. Oddziaływanie to będzie miało charakter stały i długoterminowy.

Negatywne oddziaływanie Programu może w niewielkim stopniu powstawać przy pracach związanych z demontażem wyrobów zawierających azbest oraz składowaniu wyrobów zawierających azbest. Przewidywane oddziaływania będzie miało charakter: bezpośredni, pośredni, skumulowany, krótkoterminowy i długoterminowy.

Prace związane z demontażem wyrobów zawierających azbest będą prowadzone przez specjalistyczne firmy, posiadające zezwolenie na wykonywanie takich prac. Spełnianie sposobów i warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest określone rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, zapewni, że realizacja Programu nie będzie powodowała negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska, w tym szczególnie powietrza.

Opracowany dla gminy Pieniężno Program nie oddziałuje negatywnie na środowisko, a wręcz przeciwnie zapewni jego znaczną poprawę poprzez zmniejszenie, a następnie całkowite wyeliminowanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pieniężno. Należy zaznaczyć, że przewidywany do realizacji Program nie będzie wpływał na obszar Natura 2000 dla gminy Pieniężno.

Efektem ekologicznym podejmowanych działań zawartych w Programie będzie usunięcie wszystkich wyrobów zawierających azbest z terenu gminy. Przyniesie ono pozytywny efekt ekologiczny zarówno dla zdrowia ludzi, jak i stanu środowiska.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- edukacja ekologiczna mieszkańców o szkodliwości samowolnego, samodzielnego usuwania azbestu oraz jego porzucania na dzikich składowiskach,
- w czasie realizacji przedsięwzięcia zabezpieczenie techniczne sprzętu i miejsca realizacji,
- odpowiednie zabezpieczenie osób pracujących przy demontażu pokryć azbestowych,
- odpowiednie zabezpieczenie azbestu podczas przewozu na miejsce składowania.

2. OPINIE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW

W myśl zapisów w/w ustawy właściwymi organami, zgodnie z Art. 57 i Art. 58 ustawy są:

- 1) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska,
- 2) Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny,

W dniu 11.06.2010r. Burmistrz Pieniężna do w/w organów skierował projekt „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Pieniężno na lata 2009-2032” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko” celem zaopiniowania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, pismem z dnia 29.06.2010 roku Znak: RDOŚ-28-WOOS-6613-01-059//10/MT zaopiniował przedstawione dokumenty, wnosząc uwagi wskazujące, które zapisy zawarte w projekcie programu należy doprecyzować redagując

jego ostateczną wersję. Zwrócono uwagę, że należy doprecyzować zapisy związane z określeniem zasad dofinansowania działań związanych z usuwaniem azbestu (rozdział 5.3) poprzez wprowadzenie zapisu: „Warunkiem uzyskania dofinansowania będzie coroczne przedłożenie w Urzędzie Miasta Pieniężno informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu i wykorzystania” oraz zapisu: „dofinansowanie jest przyznawane zgodnie z kolejnością napływu wniosków oraz stopniem przyznanym podczas inwentaryzacji wg arkusza „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” (zapis ten uwzględniono przy wszystkich wariantach zasad finansowania).

Uwzględniono również uwagi dotyczące harmonogramu usuwania wyrobów azbestowych (rozdział 10) poprzez wskazanie na szczególnie istotną rolę prowadzenia działań edukacyjnych w realizacji programu. W harmonogramie uwzględniono również uwagi okresów sprawozdawczości z postępów w realizacji programu przyjmując, że sprawozdania będą przedkładane raz w roku.

Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Olsztynie pismem z dnia 12.07.2010 roku, znak: ZSN-4302-72/11/W/2010 pozytywnie zaopiniował projekt dokumentu.

3. ZGŁOSZONE UWAGI I WNIOSKI

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm), mieszkańcy gminy mieli możliwość zapoznania się z dokumentami w procesie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W tej sprawie na stronie urzędu pod adresem <http://bip.pieniezno.pl> / zakładka „program usuwania azbestu” zostały zamieszczone informacje dotyczące przebiegu prac nad projektem programu.

Informacja o konsultacjach społecznych dodatkowo przekazana została poprzez:

1. tablicę ogłoszeń;
2. ogłoszenie w prasie lokalnej.

W trakcie prowadzonych konsultacji społecznych na etapie procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, do Urzędu nie wpłynęły jakiegokolwiek uwagi lub wnioski na temat projektu opracowywanego dokumentu.

4. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, JEŻELI ZOSTAŁO PRZEPROWADZONE

W przypadku realizacji Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko dla Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Pieniężno na lata 2009-2032” nie było wymagane postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko.

5. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

Organem odpowiedzialnym za monitoring i koordynację realizacji Programu jest Minister Gospodarki, który powołuje:

1. Głównego Koordynatora, jako osobę odpowiedzialną za współdziałanie poszczególnych jednostek i instytucji oraz podejmowanie inicjatyw dotyczących uaktualnienia Programów;
2. Radę Programową, która działa, jako organ opiniotawczo-doradczy Ministra Gospodarki, skupiając przedstawicieli wszystkich istotnych dla realizacji Programów organów, urzędów, instytucji i organizacji.

Burmistrz odpowiada za wdrożenie „Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest dla Gminy Pieniężno na lata 2009-2032” i jest zobowiązany do opracowania oraz wdrożenia systemu monitoringu.

W „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” monitorowanie procesu usuwania wyrobów zawierających azbest zostało określone, jako jeden z głównych priorytetów. W związku z powyższym, będą kontynuowane prace nad aktualizacją wojewódzkiej bazy danych o wyrobach i odpadach zawierających azbest (WBDA), jak również planowana jest jej modernizacja w celu wdrożenia Elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej monitoringu procesu usuwania wyrobów zawierających azbest (ESIP), który umożliwi:

- ✓ ujednoczenie systemów monitoringu i połączenie ich w jeden wspólnie działający system,
- ✓ prezentację wyników inwentaryzacji ilości i przestrzennego rozmieszczenia azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- ✓ planowanie i wspomaganie logistyki usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- ✓ monitoring procesu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Dodatkowo system ten będzie umożliwiał wprowadzanie i weryfikowanie danych, jak również przetwarzanie i analizę w obrębie bazy danych. Podstawą systemu będzie wykorzystanie ortofotomapy, jako warstwy podkładowej oraz cyfrowej ewidencji gruntów i budynków, dzięki czemu uzyska się odniesienie konkretnych budynków do danych adresowych. System ten zagwarantuje zgodny z kompetencjami przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi szczeblami administracji publicznej.

Monitorowanie realizacji Programu umożliwi ocenę prawidłowości i efektywności działań oraz w razie potrzeby elastyczne reagowanie na zmiany. System monitoringu oraz działania w ramach nadzoru i kontroli będą źródłem dodatkowych informacji o stanie gospodarki odpadami azbestowymi.

Zredagowane dane z bazy azbestowej stanowią jeden z podstawowych elementów monitoringu realizacji zadań objętych „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski ” oraz „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

Interdyscyplinarność Programu powoduje konieczność koordynacji wszystkich jednostek i instytucji przedmiotowo odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań lub pośrednio biorących udział w ich realizacji. Dlatego też zadania będą realizowane na trzech poziomach:

- ✓ Centralnym – Rada Ministrów, Minister Gospodarki i w strukturze ministerstwa Główny Koordynator Programu,
- ✓ Wojewódzkim – samorząd województwa,
- ✓ Lokalnym – samorząd powiatowy i samorząd gminny.

Osobą odpowiedzialną za współdziałanie poszczególnych jednostek i instytucji oraz podejmowanie inicjatyw w sprawie wdrażania Programu jest Główny Koordynator.

Nieodzownym elementem wspierającym założenia Programów będzie także współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytutami naukowymi oraz mediami.

Doskonałym narzędziem monitoringu ilości powstających odpadów azbestowych na terenie gminy jest sporządzanie rocznych podsumowań, które należy przygotowywać uwzględniając zaproponowane poniżej wskaźniki monitorowania.

W oparciu o ich analizę możliwa będzie ocena efektywności realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Pieniężno na lata 2009-2032”. Niniejsza lista wskaźników nie jest ostateczna i może ulec rozszerzeniu.

Lp.	Wskaźniki efektywności realizacji Programu	Jednostka
1.	Ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.	Mg/rok
2.	Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.	Mg/rok
3.	Stopień usunięcia wyrobów azbestowych.	%
4.	Stopień wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację Programu w danym roku.	%
5.	Ilość i jakość interwencji (wniosków) zgłaszanych przez mieszkańców	Liczba/opis

Dodatkowym narzędziem monitoringu są dokumenty związane z gospodarką odpadami niebezpiecznymi, do jakich zaliczany jest azbest. Do dokumentów tych należą „karty przekazania odpadu”, „karty odbioru odpadu”, na podstawie których sporządza się „zbiornicze zestawienia ilości odpadów”. Dokumenty te są źródłem informacji umożliwiających koordynację procesu usuwania wyrobów zawierających azbest na poziomie lokalnym, wojewódzkim i centralnym.

BURMISTRZ
Kazimierz Kieć